23/10/2022

Κύπριοι εθελοντές αποκαθιστούν εξωκκλήσια

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Πάφου

Η Πάφος διατηρεί μέχρι σήμερα πολλά εξωκκλήσια τα οποία ακολουθώντας τη μοίρα των μικρών της χωριών, αφέθηκαν και αυτά στον χρόνο, με αποτέλεσμα τα περισσότερα να φτάσουν σε σημείο κατάρρευσης ή ερήμωσης.

Η κατάσταση αυτή άρχισε τα τελευταία χρόνια να αντιστρέφεται άρδην. Η σημασία που αποδίδεται πλέον από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς για την ανάδειξη της παράδοσης, του πολιτισμού και της φυσικής καλλονής της υπαίθρου, είχε ως θετική συνέπεια και την αναστήλωση του ενός μετά τον άλλο, των μικρών και ξεχασμένων λατρευτικών χώρων.

Η πιο πρόσφατη αναστήλωση, όπως αναφέρει ρεπορτάζ της εφημερίδας Φιλελεύθερος και επαναλειτουργία λατρευτικού χώρου, έγινε πριν μερικές εβδομάδες στην ορεινή κοινότητα της **Ασπρογιάς**, στο διαμέρισμα Παναγιάς. Η πίστη και η εθελοντική εργασία μιας ομάδας ανθρώπων είχε ως αποτέλεσμα την αναστήλωση του ερειπωμένου ναού του **Αγίου Σώζοντα**, ο οποίος είναι σήμερα ξανά σε λειτουργίσιμη κατάσταση χάρη στην πρωτοβουλία ενός ανθρώπου, του

εκπαιδευτικού Νίκου Όψιμου και την εθελοντική εργασία του ιδίου και μιας ομάδας πιστών, μεταξύ των οποίων εργολάβοι κτίστες και άλλοι τεχνίτες.

Ο **Άγιος παιδομάρτυρας Σώζων** καταγόταν από την Ασπρογιά. Μαρτύρησε από τους Άραβες κατά τον 7ο αιώνα, όταν αυτοί κατέφθασαν στο νησί. Σύμφωνα με τις πηγές όταν οι Άραβες έκαψαν την ιερή εικόνα της Παναγίας, που βρισκόταν στην Αγία Μονή, στη συνέχεια κατεδίωξαν τον άγιο Σώζοντα, ο οποίος έβοσκε το κοπάδι του μαζί με άλλα παιδιά της ηλικίας του, μέχρι που έφθασαν σε ένα σπήλαιο απέναντι από τη σημερινή κοινότητα **Ασπρογιά** και εκεί δέχθηκαν από τους Άραβες διά πυρός μαρτυρικό θάνατο. Οι κάτοικοι τότε έκτισαν ναό και εκεί έβαλαν τα άγια λείψανα των μαρτύρων διά των οποίων γίνονταν πολλά θαύματα.

Μέχρι πρότινος σωζόταν το σπήλαιο όπου μαρτύρησε ο Άγιος Σώζων με τους άλλους ανώνυμους παιδομάρτυρες, καθώς και θεμέλια του ερειπωμένου ναού. Πλέον, η αναστήλωση αυτού του παρεκκλησίου έχει ολοκληρωθεί, ώστε και σήμερα ο Άγιος Σώζων να τιμάται επάξια και οι πιστοί να παίρνουν δύναμη και αγιασμό από το μαρτύριό του. Η μνήμη του τιμάται κάθε χρόνο στις 7 Σεπτεμβρίου.

Παναγία η Χρυσολάκουρνα

Μερικά χιλιόμετρα ανατολικότερα, στην καρδιά του Δάσους Πάφου, ένα ακόμη παρεκκλήσι αναστηλώθηκε. Και μάλιστα με ιδιαίτερη σημασία, αφού πρόκειται για τον αρχαιότερο λατρευτικό χώρο της επαρχίας Πάφου: Στην κοινότητα της Στενής επαναλειτούργησε το μοναστήρι της Παναγίας της Χρυσολάκουρνας, το αρχαιότερο μοναστήρι της επαρχίας.

Το μοναστήρι της **Παναγίας Χρυσολάκουρνας** ανακαινίσθηκε και κατέστη ξανά ασφαλές για χρήση από τους πιστούς. Η μονή φιλοξενεί και ένα πιστό αντίγραφο της εικόνας της Παναγίας που χρονολογείται στο μακρινό 1703.

Το εκκλησάκι βρίσκεται σε απόσταση δύο χιλιομέτρων βορείως της κοινότητας, με πανοραμική θέα προς τον κόλπο της Χρυσοχούς. Κτίσθηκε τον 12ο αιώνα και είναι το πιο παλιό μοναστήρι της επαρχίας Πάφου. Ήταν ανδρικό μοναστήρι μέχρι το 1821, όταν και απαγχονίσθηκε από τους Τούρκους, ο ηγούμενος Συλβέστρος, και υπήρξε η έδρα της Μητρόπολης Πάφου.

Το μοναστήρι και η Στενή είχαν κοινή πορεία διαμέσου των αιώνων μέχρι σήμερα. Κατά την παράδοση, στον χώρο υπήρχε χρυσή γούρνα, αν και το «λακούρνα», προέρχεται από το λατινικό «lacus», που σημαίνει λίμνη. Ο ναός υπέστη πολλές καταστροφές κυρίως από σεισμούς. Το 1952 έπεσε η οροφή του ναού λόγω του μεγάλου σεισμού της Πάφου. Το 1974 ανακατασκευάσθηκε η οροφή και τα τελευταία τρία χρόνια το Τμήμα Αρχαιοτήτων, με οικονομική βοήθεια κυρίως από

το Ίδρυμα Λεβέντη, έχει καταστήσει τον ναό ασφαλή για το κοινό.

Εντός του ναού ευρίσκεται πιστό αντίγραφο της εικόνας της Παναγίας του 1703 που διασώθηκε πριν λεηλατηθεί το μοναστήρι. Ο ναός λειτουργείται κάθε 15 Αυγούστου, 21 Νοεμβρίου και Τρίτη της Λαμπρής. Ο δρόμος από τη Στενή στην εκκλησία είναι σε εξαιρετική κατάσταση.

Άγιος Ιωάννης ο Λαμπαδιστής

Την τριάδα των πιο πρόσφατων αναστηλώσεων και επαναλειτουργιών των «ξεχασμένων» ξωκκλησιών της επαρχίας Πάφου, συμπληρώνει η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Λαμπαδιστή στον Παχύαμμο Τηλλυρίας, η οποία αναστηλώθηκε μετά από δεκάδες χρόνια. Με εισφορές κατοίκων της κοινότητας και άλλων πιστών, έγινε κατορθωτή η αναστήλωση της εκκλησίας και έτσι μετά από πολλά χρόνια τελούνται πλέον Θείες Λειουργίες σε αυτή.

Η αρχή της επαναλειτουργίας του ναού έγινε ανήμερα της εορτής του Αγίου και έκτοτε κάτοικοι της περιοχής και επισκέπτες βιώνουν το ιερό αίσθημα στον ανακαινισμένο ναΐσκο, μέσα σε ένα ειδυλλιακό φυσικό περιβάλλον.

Άγιος Νικόλαος Γεροσκήπου

Ένα ξωκκλήσι που ανήκει σε διαφορετική «κατηγορία» από τα προαναφερθέντα, αλλά που ωστόσο έχει συντελέσει στο να αποκτήσει έντονη θρησκευτική δραστηριότητα μια ολόκληρη περιοχή, είναι αυτό του Αγίου Νικολάου στην παραλία της Γεροσκήπου. Σε αντίθεση με τα άλλα, το εκκλησάκι αυτό δεν χρειάσθηκε αναπαλαίωση και αναστήλωση, αφού η ανέγερσή του ολοκληρώθηκε μόλις πριν λίγα χρόνια, με πρωτοβουλία της γνωστής δικηγόρου της Πάφου Πόπης Αθηνοδώρου-Μάντη και τη γενναιόδωρη συνδρομή της Αρχιεπισκοπής Κύπρου και της Μητρόπολης Πάφου.

Ωστόσο, η αποδοχή που συναντά ο χώρος αυτός από την κοινωνία της Πάφου δικαιωματικά τον καθιστά ένα από τους σπουδαιότερους θρησκευτικούς χώρους της επαρχίας στις μέρες μας. Η αποδοχή του από τους πιστούς φαίνεται από τη ζήτηση για την τέλεση γάμων και βαπτίσεων σε αυτόν. Ήδη από της κτίσεώς του, στους αρμόδιους της Μητρόπολης Πάφου βρίσκονται σε συνεχή βάση δεκάδες αιτήματα νέων ζευγαριών και άλλων πολιτών για τέλεση γάμων και βαπτίσεων, αφού τόσο η τεχνοτροπία κατασκευής του, που θυμίζει Αιγαίο και ελληνικά νησιά, όσο και η εκπληκτική θέα από το σημείο όπου έχει ανεγερθεί, το καθιστούν μοναδικό σε όλη την Πάφο.

Η ζήτηση έχει αυξηθεί σήμερα ακόμη περισσότερο από την ούτως ή άλλως έντονη

ζήτηση που υπήρχε όλα τα χρόνια λειτουργίας του ναού, αφού η αναστολή των τελετών λόγω πανδημίας είχε συντείνει στη μετάθεση δεκάδων μυστηρίων στην Πάφο την προηγούμενη διετία.

Στους αρχαιολογικούς θησαυρούς η Παναγία η Λιμενιώτισσα

Ένας θρησκευτικός χώρος με ένα «ιδιάζων» καθεστώς, είναι αυτός της Παναγίας Λιμενιώτισσας, που όπως και το όνομα προδίδει, βρίσκεται στο λιμανάκι της Κάτω Πάφου. Πρόκειται για θρησκευτικό χώρο που έχει το μοναδικό στάτους του να αποτελεί μέρος των σπουδαίων αρχαιολογικών θησαυρών της Κάτω Πάφου, όντας εντός του Αρχαιολογικού Πάρκου που προστατεύεται από την ΟΥΝΕΣΚΟ.

Τα τελευταία χρόνια καταβάλλεται προσπάθεια για ανάδειξη και του χώρου αυτού, διά της τοποθέτησης ενημερωτικών πινακίδων και του φωτισμού του μνημείου, το οποίο βρίσκεται δίπλα ακριβώς από το δρομάκι που οδηγεί από τον πλατειακό χώρο στην είσοδο του Αρχαιολογικού Πάρκου, προς το πίσω μέρος των κτιρίων της Αρχής Λιμένων και τον πλατειακό χώρο του Κάστρου της Κάτω Πάφου.

Οι ενασχολούμενοι με την τουριστική βιομηχανία της περιοχής του λιμανιού τονίζουν ότι η τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων για το μνημείο, από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, κατέδειξε το μεγάλο ενδιαφέρον των επισκεπτών γύρω από αυτό, το οποίο αυξήθηκε ακόμη περισσότερο όταν τοποθετήθηκε η υποδομή για την ηλεκτροδότησή του τις νύχτες, γεγονός που συντείνει στην ανάδειξή του και στη βελτίωση της εικόνας της ευρύτερης περιοχής.